

MARIA ŁABNO*

CHARAKTER PRAWNY GWARANCJI PRZY SPRZEDAŻY
W ŚWIETLE NOWELIZACJI PRZEWIDZIANEJ USTAWĄ
O PRAWACH KONSUMENTA
A JEJ KWALIFIKACJA KOLIZYJNOPRAWNA

1. UWAGI WSTĘPNE

Zasadniczym celem nowelizacji powinno być usunięcie trudności interpretacyjnych odnoszących się do obowiązujących przepisów i dostosowanie ich do dynamicznie zmieniających się wymagań obrotu. Ilekroć zatem nie sposób nadać za zmieniającymi się wymogami obrotu w drodze przyjmowanej w odniesieniu do obowiązujących przepisów metodologii wykładni i stosowania prawa — konieczne są zmiany legislacyjne. Ustawa o prawach konsumenta wśród wielu zmian wprowadza także zmiany dotyczące instytucji gwarancji. Na tym tle zdaje się powracać z nową siłą dyskusja o charakterze tej instytucji, sprowadzająca się między innymi do pytania: czy jest to umowa, czy też jednostronna czynność prawna? Problem ten jest tym bardziej istotny, że w dobie rozwoju obrotu międzynarodowego rozstrzygnięcie tego zagadnienia może mieć kluczowe znaczenie dla konsumenta.

Każda zmiana przepisów musi być poprzedzona ustaleniem celu działania i poszukiwaniem odpowiednich środków do jego realizacji. Sposobem na poprawienie jakości prawa jest zmiana metodologii jego wykładni i stosowania. Dopiero jeśli jest to niewystarczające (tj. nie doprowadzi do pożądanego rezultatu), pozostaje zmiana przepisów prawa, która pociąga za sobą (czy też w wielu przypadkach powinna pociągać) zmianę interpretacji prawa. Powodem wielu zmian ustawodaw-

* Autorka jest doktorantką na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katedrze Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego oraz aplikantką w Katowickiej Izbie Adwokackiej.

czych jest dostosowywanie ich do regulacji unijnych. Bywa jednak tak, że pomimo ingerencji w tekst ustawy, jej interpretacja nie ulega zmianie.

W dniu 25 grudnia 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta¹. Zasadniczym celem ustawy jest implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów². Ustawa wprowadza wiele obowiązków informacyjnych ciążyących na sprzedających oraz wzmacnia ochronę konsumentów zawierających umowy poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość. W związku z jej wprowadzeniem straciły moc: ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny³, a także ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie kodeksu cywilnego⁴. Istotne jest, że przywrócony zostaje istniejący przed 2002 r., a więc przed wejściem w życie ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, schemat odpowiedzialności za jakość przy sprzedaży (rękojmia — gwarancja)⁵. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w związku ze znaczną krytyką stanu prawnego wprowadzonego w 2002 r.⁶ reżim konsumencki w zakresie gwarancji zostaje z powrotem przywrócony do kodeksu cywilnego, a art. 577 k.c. w nowym kształcie stanowi w części powtórzenie tego, co dotąd stanowiło przedmiot art. 13 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Gwarancja w takim kształcie stosowana jest zarówno względem konsumentów, jak i w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami.

Nowa ustawa zasadniczo zmienia sposób ujęcia instytucji gwarancji w systemie polskiego prawa. Zgodnie z brzmieniem art. 577 k.c. sprzed nowelizacji: „w wypadku gdy kupujący otrzymał od sprzedawcy dokument gwarancyjny co do jakości rzeczy sprzedanej, poczytuje się w razie wątpliwości, że wystawca dokumentu (gwarant) jest obowiązany do usunięcia wady fizycznej rzeczy lub do dostarczenia rzeczy wolnej od wad. Zgodnie natomiast z nowym brzmieniem art. 577 k.c. udzielenie gwarancji następuje przez złożenie oświadczenia gwarancyjnego, które określa obowiązki gwaranta i uprawnienia kupującego w przypadku, gdy rzecz sprzedana nie ma właściwości określonych w tym oświadczeniu”. Pojawia się pytanie, czy zmianę tę należy traktować jedynie jako zmianę redakcyjną, czy też ma ona znaczenie merytoryczne i skłania do innej interpretacji.

¹ Dz. U. poz. 827.

² Pełna nazwa dyrektywy to dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 304 z 2011 r., s. 64); dalej: dyrektywa w sprawie praw konsumentów.

³ T.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1225.

⁴ Dz. U. Nr 141, poz. 1176.

⁵ E. Łętowska: *Prawa konsumenta nie zrujniają przedsiębiorców*, Rzeczpospolita, 4.06.2014, <http://prawo.rp.pl/artukul/1115164.html> (dostęp: 19.08.2014).

⁶ *Ibidem*; B. Gnela: *Umowa konsumencka w polskim prawie cywilnym i prywatnym międzynarodowym*, Warszawa 2013, s. 23.

Analizie należy poddać przede wszystkim, w jakim zakresie obecny kształt instytucji gwarancji wynika z rozwiązań przyjmowanych w ustawodawstwie unijnym. Regulacja przewidziana ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży stanowiła implementację dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji. Dyrektywa ta definiowała gwarancję jako „każde zobowiązanie sprzedawcy lub producenta wobec konsumenta, podjęte bez dodatkowej opłaty, aby zwrócić zapłaconą cenę lub wymienić, naprawić czy potraktować w inny sposób towary konsumpcyjne, jeśli nie spełniają one specyfikacji określonej w oświadczeniu gwarancyjnym lub odpowiedniej reklamie”⁷. Dodatkowo, zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży gwarancja jest prawnie wiążąca dla udzielającego na warunkach określonych w oświadczeniu gwarancyjnym i związaną z nim reklamą. Także po nowelizacji źródłem gwarancji będzie mogła być reklama (w przypadku oczywiście złożenia w niej stosownego oświadczenia).

Zakres minimalnej ochrony gwarancyjnej na wypadek wątpliwości pozostał taki sam (art. 577 § 3 k.c. po nowelizacji powieliła w tym zakresie rozwiązania do tej pory uregulowane w art. 577 § 1 k.c.). Z perspektywy korzystającego z gwarancji istotną zmianę stanowi natomiast wydłużenie terminu jej obowiązywania — w braku innego zastrzeżenia gwarancja obejmuje okres dwóch lat, a nie roku jak dotychczas.

Dyrektywa o prawach konsumentów posługuje się z kolei pojęciem gwarancji handlowej, przez które należy rozumieć „każde zobowiązanie przedsiębiorcy lub producenta wobec konsumenta, niezależnie od prawnego obowiązku zapewnienia zgodności towaru z umową — do zwrotu zapłaconej ceny lub wymiany towarów, ich naprawy lub zapewnienia ich serwisu w jakikolwiek sposób, jeśli nie są one zgodne ze specyfikacją lub nie spełniają jakichkolwiek innych wymogów niezwiązanych ze zgodnością towaru z umową określonych w oświadczeniu gwarancyjnym lub stosownej reklamie dostępnej w momencie zawarcia umowy lub przed jej zawarciem” (art. 2 pkt 14). Definicja przewidziana w dyrektywie o prawach konsumentów jest bardziej szczegółowa, ale co interesujące — pomija kwestię braku dodatkowej opłaty z tytułu udzielenia gwarancji. Obydwie dyrektywy określają gwarancję jako zobowiązanie względem konsumenta (różnicując nieco ich nadawcę) oraz określają zakres uprawnień przysługujących z tytułu gwarancji (różni się on jedynie w niewielkim zakresie). Z kolei nowa definicja przewidziana w art. 577 k.c. nie stanowi powtórzenia regulacji przewidzianej w dyrektywie o prawach konsumentów, jest bardziej ogólna i nie określa, kto udziela gwarancji ani do kogo jest ona adresowana.

Żadna z powyżej zacytowanych definicji nie precyzuje jednak, co stanowi źródło zobowiązania gwarancyjnego, tzn. czy jest to klauzula umowna zawarta w umowie sprzedaży, czy też jest to jednostronna czynność prawna gwaranta. Na

⁷ Zob. art. 1 ust. 2e dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji.

taki kształt regulacji z pewnością wpływ miał fakt, że do momentu unormowania jej na poziomie unijnym, nie we wszystkich państwach unijnych instytucja ta miała charakter ustawowy. Polska należy w tym zakresie do wyjątków. Jednocześnie już w Zielonej księdze w 1993 r. podnoszono problematyczność charakteru prawnego gwarancji⁸. Charakter ten na gruncie dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży pozostaje sporny⁹. W ocenie A. Wiewiórowskiej-Domagalskiej niemożliwe jest określenie go jednoznacznie, a co za tym idzie, charakter prawny gwarancji pozostawiony został ustawodawstwu narodowemu, a nie unijnemu¹⁰. Także dyrektywa w sprawie praw konsumentów, pomimo tego, że wprowadza pełną harmonizację, nie określa charakteru prawnego gwarancji. Nie pozwala to więc na jednoznaczne rozstrzygnięcie, jaki jest charakter prawny gwarancji w kształcie nadanym przez ustawę nowelizacyjną.

2. CHARAKTER PRAWNY GWARANCJI PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE USTAWY O PRAWACH KONSUMENTA

Próbę odnalezienia odpowiedzi na to pytanie należy rozpocząć od analizy dotychczasowego¹¹ charakteru gwarancji w polskim systemie prawnym. Artykuł 577 k.c. od wprowadzenia go kodeksem cywilnym w 1964 r. nie ulegał większym zmianom. Od początku wątpliwości budziło jednak to, czy gwarancja ma charakter umowy (tj. czynności prawnej dwustronnej), czy też jest to jednostronna czynność prawna. Problem ten dodatkowo został skomplikowany przez wprowadzenie odrębnej regulacji dla gwarancji udzielanej konsumentom.

Jeżeli chodzi o gwarancję przewidzianą art. 577 k.c. — po początkowych sporach — większość przedstawicieli doktryny, a następnie judykatura opowiedziała się za przyjęciem, że ma ona charakter umowny. W orzecnictwie operuje się wręcz pojęciem umowy gwarancji¹². Wskazuje się, że jest to umowa akcesoryjna w stosunku do umowy sprzedaży¹³ i że jej byt jest ściśle związany z zawartą umową sprzedaży. Do zawarcia umowy gwarancji dochodzi z chwilą przyjęcia przez kupu-

⁸ Green Paper on guarantees for consumer goods and after-sales services, COM 93 (509), s. 80, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:51993DC0509&from=EN> (dostęp: 22.02.2015).

⁹ A. Wiewiórowska-Domagalska: *Consumer sales guarantees in the European Union*, Częstochowa 2011, s. 67–69.

¹⁰ *Ibidem*, s. 68.

¹¹ Tzn. sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827), tj. do dnia 24 grudnia 2014 r.

¹² Por. wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 599/03, LEX nr 125527; wyrok SN z dnia 21 maja 1999 r., III CKN 253/98, LEX nr 521905; wyrok SA w Warszawie z dnia 16 maja 2014 r., I ACa 1762/13, LEX nr 1469444; wyrok SO w Lublinie z dnia 11 grudnia 2013 r., II Ca 893/13, LEX nr 1720195.

¹³ Wyrok SN z dnia 13 października 1998 r., I CKN 857/97, LEX nr 1214920; wyrok SN z dnia 12 lutego 1997 r., II CKN 94/96, LEX nr 29449; wyrok SN z dnia 8 października 1998 r., II CKN 923/97, LEX nr 34584.

jącego dokumentu gwarancyjnego¹⁴, a dokument ten wyznacza treść takiej umowy¹⁵. Podkreśla się przy tym autonomię woli stron, która stanowi podstawę udzielania gwarancji czy raczej zawarcia umowy gwarancyjnej¹⁶. Wydaje się jednak, że chodzi przede wszystkim o autonomię, którą ma kupujący co do wyboru pomiędzy przysługującymi mu środkami prawnymi¹⁷.

Jednocześnie przyjmuje się, że przy tożsamości sprzedawcy i gwaranta, jeśli gwarancja nie stanowi umowy akcesoryjnej w stosunku do umowy sprzedaży¹⁸, to jest to dodatkowe (w stosunku do tejże umowy sprzedaży) zastrzeżenie umowne¹⁹. Udzielenie gwarancji bywa ujmowane jako zawarcie umowy z wykorzystaniem wzorca umownego²⁰. Tu jednak pojawia się pewna wątpliwość. W obrocie występują dwa rodzaje gwarancji: (i) gwarancja udzielana przez sprzedawcę oraz (ii) gwarancja udzielana przez producenta (tzw. gwarancja fabryczna²¹). W dobie globalizacji z gwarancją udzieloną przez producenta mamy prawdopodobnie do czynienia znacznie częściej. W przypadku gwarancji sprzedawcy koncepcja dodatkowego zastrzeżenia umownego nie rodzi większych wątpliwości interpretacyjnych. Zawierana jest bowiem umowa sprzedaży, która jest rozszerzona o gwarancję. Zarówno umowa, jak i gwarancja wiążą sprzedawcę i kupującego. W przypadku jednak gwarancji udzielonej przez producenta brak jest tożsamości podmiotów. Umowa sprzedaży zawarta jest bowiem pomiędzy sprzedawcą a kupującym, a stosunek wynikający z gwarancji wiąże producenta i kupującego. Wytlumaczeniem tej sytuacji jest przyjęcie, że sprzedawca jest umocowany do działania w imieniu producenta²². Konstrukcja tego typu wydaje się jednak dość skomplikowana²³. Wniosek zaś, że gwarancja w zależności od tego, kto jej udziela, ma różny charakter prawny (gdy udziela jej sprzedawca, jest to umowa; gdy udziela jej producent, jest to jednostronna czynność prawna), jest z pewnością niezadowolająca. Takie ujęcie powodowałaby niepewność co do tego, jaka gwarancja została udzielona, zwłaszcza że konsument w wielu wypadkach mógłby nie wiedzieć, kto mu jej udzielił. Należy po-

¹⁴ K. Haładyj: *Komentarz do art. 577 k.c.*, pkt E5 (w:) *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. II, pod red. K. Osajdy, wyd. 7, Warszawa 2013, s. 1101; wyrok SN z dnia 24 października 2001 r., III CKN 425/00, LEX nr 52362.

¹⁵ J. Jezioro: *Komentarz do art. 577 k.c.*, pkt I.4 (w:) *Kodeks cywilny. Komentarz*, pod red. E. Gniewka, wyd. 3, Warszawa 2008, s. 1028.

¹⁶ K. Haładyj: *Komentarz do art. 577 k.c.*, *op. cit.*, s. 1099, pkt I.

¹⁷ W tym kontekście wyrok SN z dnia 25 października 2000 r., IV CKN 133/00, LEX nr 52522.

¹⁸ J. Jezioro: *Komentarz do art. 577 k.c.*, wyd. 3, Warszawa 2008, s. 1028.

¹⁹ A. Brzozowski: *Komentarz do art. 577*, pkt 1 (w:) *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 2, pod red. K. Pietrzykowskiego, wyd. 6, Warszawa 2011, s. 322.

²⁰ E. Łętowska: *Prawo umów konsumenckich*, wyd. 2, Warszawa 2002, s. 430.

²¹ Jak pisze o niej S. Włodyka; por. S. Włodyka: *Cywilnoprawna ochrona jednostki jako nabywcy wadliwego produktu*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Prawnicze, nr 85, Kraków 1979, s. 130.

²² S. Sołtyński: *Odpowiedzialność producenta wobec konsumenta za szkody wyrządzone wprowadzeniem do obrotu rzeczy z wadami*, *Studia Cywilistyczne*, t. XV, Kraków 1970, s. 161; W. Katner: *Gwarancja jakości* (w:) *System prawa prywatnego*, t. 7, *Prawo zobowiązań — część szczegółowa*, pod red. J. Rajskiego, Warszawa 2001, s. 113.

²³ C. Żuławska: *Gwarancja przy sprzedaży*, Warszawa 1975, s. 41.

stulować, aby, w braku jakichś szczególnych nietypowych okoliczności, gwarancja miała zawsze ten sam charakter, niezależnie od tego, czy udziela jej sprzedawca, czy producent.

Tłem do dyskusji dotyczącej charakteru prawnego gwarancji jest spór co do obowiązywania zasady *numerus clausus* jednostronnych czynności prawnych w polskim systemie prawnym. Przeważający jest przy tym pogląd o słuszności stosowania tej zasady w zakresie czynności kreujących nowe stosunki prawne²⁴. Stanowi to powód, dla którego gwarancja nie jest uznawana za jednostronną czynność prawną. Można przyjąć jednak, że art. 577 k.c. jest nową nazwaną jednostronną czynnością prawną. Skoro zatem wprowadzono do kodeksu cywilnego przepis, na podstawie którego czynność ta może być dokonana, to nie dochodzi do naruszenia zasady *numerus clausus*²⁵.

Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej zmieniło nieco podejście do gwarancji. O ile ujęcie gwarancji w kodeksie cywilnym jako umowy było do tej pory zasadniczo niepodważalne, o tyle uznanie, że udzielenie gwarancji przewidzianej w art. 13 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej stanowi jednostronną czynność prawną, zyskało zwolenników. Główny argument stanowiło tu literalne brzmienie przepisu²⁶. Oświadczenie gwaranta nie stanowi bowiem elementu konsensu pomiędzy kupującym a gwarantem — brakuje stosownego oświadczenia ze strony kupującego, które decydowałoby o zawarciu umowy gwarancji²⁷. Dodatkowo, w związku z tym, że gwarancja może być udzielona za pomocą reklamy, trudno sobie wyobrazić zawarcie umowy w takich okolicznościach. Zobowiązanie producenta zaciągnięte jest w wyniku złożenia przez niego oświadczenia²⁸. W opozycji do tego prezentowany był pogląd, zgodnie z którym także gwarancja adresowana do konsumenta ma charakter umowy akcesoryjnej w stosunku do umowy sprzedaży²⁹ względnie charakter wzorca umowy³⁰. Podkreślano, że ujęcie gwarancji jako umowy umożliwia stosowanie art. 385¹ k.c. i kontrolę abuzywności gwarancji zaoferowanej konsumentowi³¹.

²⁴ Z. Radwański: *Rodzaje czynności prawnych (w:) System prawa prywatnego*, t. 2, *Prawo cywilne — część ogólna*, pod red. Z. Radwańskiego, wyd. 2, Warszawa 2008, s. 179–180.

²⁵ C. Żuławska: *Gwarancja...*, *op. cit.*, s. 44–45.

²⁶ M. Pecyna: *Ustawa o sprzedaży konsumenckiej. Komentarz*, wyd. 2, Warszawa 2007, s. 223; K. Kwapisz-Krygel: *Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Komentarz*, LexDelta/el, Warszawa 2011, pkt 2.

²⁷ M. Pecyna: *Ustawa o sprzedaży konsumenckiej...*, *op. cit.*, s. 223–224.

²⁸ C. Żuławska: *Uwagi o „europeizacji” prawa umów*, *Kwartalnik Prawa Prywatnego* 2001, z. 2, s. 238.

²⁹ K. Zagrobelny: *Komentarz do art. 13 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej (w:) Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Komentarz*, pod red. J. Jeziory, Warszawa 2010, s. 356.

³⁰ J. Szczotka: *Sprzedaż konsumencka. Komentarz*, Lublin 2004, s. 95; E. Łętowska: *Prawo umów...*, *op. cit.*, s. 430.

³¹ K. Zagrobelny: *Komentarz do art. 13...*, *op. cit.*, s. 356.

Przeniesienie dyskusji dotyczącej art. 577 k.c. oraz art. 13 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej na stan prawny wprowadzony omawianą nowelizacją prowadzi przede wszystkim do wniosku, że redakcja instytucji gwarancji po nowelizacji jest nadal niefortunna. Słuszne — moim zdaniem — jest stanowisko, zgodnie z którym gwarancja ma charakter jednostronnej czynności prawnej³². Nie sposób jednak w tym miejscu pominąć, że wyrażono głos przeciwny, zgodnie z którym gwarancja w nowym brzmieniu ma — podobnie jak poprzednio — charakter stosunku wynikającego z umowy. Jako uzasadnienie tego stanowiska przyjęto sposób udzielenia gwarancji, jej treść, a także zobowiązania beneficjenta³³.

Moim zdaniem za uznaniem gwarancji za jednostronną czynność prawną przemawia przede wszystkim brzmienie art. 577 k.c. po nowelizacji, w którym ustawodawca ogranicza się do stwierdzenia, że udzielenie gwarancji następuje poprzez złożenie oświadczenia gwarancyjnego. Nie obejmuje więc dwóch oświadczeń woli, tj. złożenia oświadczenia przez gwaranta, a następnie jego przyjęcia przez kupującego. Dodatkowym argumentem na rzecz jednostronnego charakteru gwarancji wydaje się możliwość udzielenia gwarancji za pomocą oświadczenia złożonego w ramach reklamy.

Ponadto, zauważalne są pewne podobieństwa pomiędzy gwarancją (zwłaszcza tą wyrażoną w reklamie) a przyrzeczeniem publicznym, które bezspornie uznawane jest za jednostronną czynność prawną³⁴. Chociaż funkcja tych dwóch instytucji jest inna, to w obydwu przypadkach działanie podejmuje wyłącznie jeden podmiot, tj. strona zaciągająca w ten sposób zobowiązanie. Zobowiązanie powstaje z chwilą złożenia oświadczenia woli, bez konieczności składania oświadczenia przez drugą stronę. Nie zawiera umowy ten, kto w wyniku przyrzeczenia podejmuje następnie określone w oświadczeniu działanie (np. znajduje zgubioną rzecz i oddaje ją przyrzekającemu). Podobnie można przyjąć, że kupujący, podejmując działanie polegające na zawarciu umowy sprzedaży, nie zawiera umowy gwarancji. Działanie to powoduje jednak, że ma on roszczenie względem gwaranta. Moment, od którego gwarancja wiąże, jest moim zdaniem dodatkowym argumentem przemawiającym za podobieństwem gwarancji do przyrzeczenia publicznego, a w dalszej kolejności za tym, że gwarancja to jednostronna czynność prawna. W uproszczeniu: gdyby

³² Przychyłam się do poglądu i argumentacji dotyczącej gwarancji przewidzianej w art. 13 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej prezentowanego przez M. Pecińkę: *Ustawa o sprzedaży konsumenckiej...*, s. 223–224; K. Kwapisz-Krygel: *Ustawa o szczególnych warunkach...*, *op. cit.*, LexDelta/el, pkt 2.

³³ A. Kubiak-Cyrul: *Artykuł 577. Pojęcie* (w:) *Ustawa o prawach konsumenta. Kodeks cywilny (wyciąg). Komentarz*, pod red. B. Kaczmarek-Templin, P. Steca, D. Szostka, Warszawa 2014, s. 506; J. Jezioro: *Artykuł 577 (w:) Kodeks cywilny. Komentarz*, pod red. E. Gniewka, P. Machnikowskiego, Warszawa 2014, s. 1178; W. Katner: *Wstępne uwagi na temat nowych przepisów o ochronie praw konsumenta w zakresie rękojmi i gwarancji przy sprzedaży* (w:) *Ustawa o prawach konsumenta*, pod red. T. Skoczego, D. Karczewskiej, M. Namysłowskiej, Warszawa 2015, s. 273.

³⁴ Tak np. J. Jezioro: *Komentarz do art. 919 k.c. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz*, pod red. E. Gniewka, P. Machnikowskiego, wyd. 6, Warszawa 2014, s. 1621; G. Sikorski: *Komentarz do art. 919 k.c. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz*, pod red. J. Ciszewskiego, Warszawa 2014, s. 1504.

przyjąć, że gwarancja wiąże od momentu złożenia oświadczenia, wskazywałoby na to, że jest to jednostronna czynność prawna. Przyjęcie natomiast, że gwarancja obowiązuje od momentu zawarcia umowy sprzedaży, mogłoby wskazywać na to, że jest to umowa. Materia zdaje się nieco bardziej subtelna. Oświadczenie złożone przez przyrzekającego (analogicznie moim zdaniem gwaranta) samo w sobie jest wystarczające do powstania zobowiązania, jednak roszczenie o nagrodę powstanie następczo z momentem wykonania działania określonego przez przyrzekającego (analogicznie z momentem zawarcia umowy sprzedaży rzeczy objętej gwarancją). Przyrzekający jest związany przyrzeczeniem od momentu jego złożenia. Gwarant jest związany udzieloną gwarancją od momentu jej udzielenia (złożenia oświadczenia), a nie od momentu zawarcia umowy sprzedaży. Za źródło powstawania zobowiązania gwarancyjnego należy więc — jak sądzę — uznać jednostronną czynność gwaranta. Wydaje się, że to bardziej odpowiada faktycznym stosunkom gospodarczym. W praktyce gwarancja w całości kształtowana jest przez gwaranta, jeśli ten w ogóle zdecyduje się jej udzielić. Kupujący nie ma wpływu na jej treść.

Ponadto fakt, że na beneficjenta gwarancji nakładane są dodatkowe obowiązki (np. korzystania z rzeczy w określony sposób)³⁵, nie przeczy tezie, że gwarancja może być traktowana jako jednostronna czynność prawna. O ewentualnym charakterze umownym danej instytucji decyduje liczba stron składających zgodne oświadczenia woli zmierzające do wywołania skutku prawnego w postaci powstania stosunku prawnego (co najmniej dwie)³⁶, a nie liczba stron tego stosunku. Przy tym zarówno strony stosunku prawnego wynikającego z jednostronnej czynności prawnej, jak i umowy mogą być zobowiązane do określonego zachowania się (wykonania zobowiązania zgodnego z treścią stosunku prawnego). W przypadku przyrzeczenia publicznego byłby to więc obowiązek znalezienia rzeczy i oddania jej przyrzekającemu.

Rozstrzygnięcie problemu natury prawnej gwarancji nie ma bynajmniej charakteru teoretycznego. Zdecyduje ono przede wszystkim o tym, czy do gwarancji znajdują zastosowanie ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych, obowiązkach informacyjnych i zawieraniu umów poza siedzibą przedsiębiorcy. Kwestia ta pozostaje także szczególnie istotna, gdy chodzi o właściwość prawa w przypadku sprzedaży o charakterze międzynarodowym.

³⁵ Zdaniem A. Kubiak-Cyrul jest to jeden z argumentów stanowiących o tym, że gwarancja ma charakter umowy; por. A. Kubiak-Cyrul: *Artykuł 577...*, *op. cit.*, s. 506.

³⁶ Z. Radwański: *Rodzaje czynności prawnych...*, *op. cit.*, s. 180.

3. WPŁYW CHARAKTERU INSTYTUCJI GWARANCJI NA OKREŚLENIE PRAWA WŁAŚCIWEGO

Umowy sprzedaży, także sprzedaży konsumenckiej, coraz częściej mają charakter międzynarodowy. Szczególnie istotne wydaje się więc określenie, jakie skutki wywołuje opowiedzenie się za tym, że gwarancja ma charakter umowy lub też że jest to jednostronna czynność prawna.

Przyjęcie, że gwarancja jest umową, oznacza, że dla określenia prawa właściwego dla tej instytucji znajdzie zastosowanie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. (Rzym I). Rozważyć należy dwie sytuacje — po pierwsze, gdy strony dokonały wyboru prawa, po drugie, gdy brak jest takiego wyboru.

Choć pierwotny projekt rozporządzenia nie dopuszczał takiego rozwiązania, art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I pozwala na wybór prawa w umowie konsumenckiej³⁷. Uznano, że wyłączenie możliwości wyboru prawa wpływałoby negatywnie na rynek Unii Europejskiej i generowało niepotrzebne koszty³⁸. Uprawnienie do wyboru prawa nie jest jednak nieograniczone. Gdy strony dokonały wyboru prawa, wybór ten nie może doprowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów wymuszających swoje zastosowanie zgodnie z prawem, które miałyby zastosowanie, gdyby strony takiego wyboru nie dokonały (art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I)³⁹. Wychodzi się bowiem z założenia, że konsumenci powinni podlegać ochronie przepisów obowiązujących w państwie ich zwykłego pobytu, których nie można wyłączyć, pod warunkiem jednak, że działalność przedsiębiorcy adresowana jest do tego państwa (wyrazem tego jest pkt 25 preambuły do rozporządzenia Rzym I). Ustawodawca unijny ujednolicił minimum ochrony przysługującej konsumentowi, którego miejscem zwykłego pobytu jest państwo członkowskie. Narzędziem do tego służącym była dyrektywa w sprawie niektórych aspektów sprzedaży. Przede wszystkim dyrektywa wprowadziła obowiązek informacyjny — gwarancja ma mianowicie stwierdzać, że konsument ma prawa przyznane zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym, któremu podlega sprzedaż, i ma wyjaśniać, że gwarancja tych praw w żaden sposób nie narusza (art. 6 ust. 2 dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży). Pełnia ochrony możliwa jest tylko, jeśli konsument nigdy nie może być określonego minimum ochrony pozbawiony (nawet w wyniku własnej decyzji). Dodatkowo więc

³⁷ Konsument w rozumieniu rozporządzenia Rzym I to osoba fizyczna, która zawiera umowę niezwiązaną z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 6 ust. 1 rozporządzenia Rzym I).

³⁸ M. Jagielska: *Ewolucja ochrony konsumenta w prawie kolizyjnym Unii Europejskiej w zakresie zobowiązań umownych*, Warszawa 2010, s. 191–192.

³⁹ Analogiczna konstrukcja istniała pod rządami konwencji rzymskiej z 1980 r. o prawie właściwym dla zobowiązań umownych; zgodnie z art. 5 ust. 2 wybór prawa właściwego nie mógł prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przysługującej na podstawie przepisów bezwzględnie obowiązujących w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, z drobnymi dalszymi zastrzeżeniami.

zgodnie z dyrektywą w sprawie niektórych aspektów sprzedaży państwa członkowskie mają zapewnić, aby w wyniku wyboru prawa państwa trzeciego konsument nie utracił ochrony przyznanej mu na mocy dyrektywy, jeżeli umowa przez niego zawarta pozostaje w ścisłym związku z terytorium któregoś z państw członkowskich (art. 7 ust. 2 dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży). Na marginesie należy zwrócić uwagę na to, że pojawia się tu pojęcie „ścisły związek”, podczas gdy zarówno konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych 80/934/EWG (konwencja rzymska), jak i rozporządzenie Rzym I posługują się pojęciem „najściślejszy związek”, a to może rodzić potencjalne problemy interpretacyjne⁴⁰.

Istotniejsze jest jednak, o jaki niepodlegający wyłączeniu standard ochrony konsumenta chodzi. Rację ma A. Bělohávek, przyjmując, że nie tyle jest to standard przyjmowany w państwie, z którym umowa pozostaje w ścisłym związku, ile samo minimum przewidziane dyrektywą⁴¹. Niemniej państwa członkowskie są obowiązane zapewnić ochronę co najmniej taką, jaka jest przyznana na mocy dyrektywy. Nic nie stoi więc na przeszkodzie zapewnieniu szerszej ochrony.

Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. — Prawo prywatne międzynarodowe⁴² dla umowy, która wykazuje ścisły związek z obszarem co najmniej jednego państwa członkowskiego EOG, wybór prawa nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej konsumentowi przepisami prawa polskiego wdrażającymi szereg dyrektyw (w tym m.in. dyrektywę w sprawie niektórych aspektów sprzedaży). Wątpliwość interpretacyjną może rodzić zastrzeżenie, że chodzi tu o przypadki, które nie są uregulowane w rozporządzeniu Rzym I. Jest to uzupełnienie regulacji przewidzianej w art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I — ma charakter porządkowy i stanowi zbiór norm kolizyjnych, których stosowaniu nie uchybia rozporządzenie Rzym I (art. 23 rozporządzenia Rzym I)⁴³.

Prawo państwa zwykłego pobytu konsumenta wyznacza pewien minimalny standard ochrony. Oznacza to, że należy dokonać oceny rozwiązań przewidzianych prawem wybranym oraz obowiązujących jako minimalny standard. Ocena taka dokonywana jest w zależności od okoliczności konkretnej sprawy⁴⁴. Wyższy poziom ogólności i dokonywanie generalnej oceny systemów w żaden sposób nie służyłoby ochronie konsumenta. Niemniej nawet analizując konkretny stan faktyczny, dokonanie prawidłowej oceny może być problematyczne. Trudno sobie wyobrazić kryteria, które w sposób niezawodny zawsze wskażą, czy minimalny standard ochrony jest zachowany. W doktrynie wysuwane są różne propozycje co do tego, jakie prawo stosować w takim wypadku. Proponuje się mianowicie, by: (i) przyznać pierwszeństwo przepisom prawa państwa zwykłego pobytu konsumenta albo (ii) stosować

⁴⁰ M. Jagielska: *Ewolucja ochrony...*, op. cit., s. 147 i n.

⁴¹ A. Bělohávek: *Rozporządzenie Rzym I. Konwencja rzymska. Komentarz*, t. I, Warszawa 2010, s. 1122.

⁴² Dz. U. Nr 80, poz. 432; dalej: p.p.m.

⁴³ Ł. Żarnowiec: *Wyjątki od ogólnej właściwości legis causae dla oceny treści czynności prawnej (w:) System prawa prywatnego*, t. 14, *Prawo cywilne — część ogólna*, pod red. M. Pazdana, Warszawa 2014, s. 806.

⁴⁴ M. Jagielska: *Ewolucja ochrony...*, op. cit., s. 103.

prawo, kumulatywnie wybierając przy tym najkorzystniejsze przepisy, lub też (iii) dokonać wyboru między systemami⁴⁵.

W przypadku braku wyboru prawa, gdyby przyjąć, że gwarancja jest umową, to podobnie jak każda umowa o charakterze konsumenckim, będzie ona podlegać prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, pod warunkiem że przedsiębiorca wykonuje swoją działalność w państwie miejsca zwykłego pobytu konsumenta lub też kieruje do takiego państwa swoją działalność, a umowa wchodzi w zakres tej działalności (art. 6 ust. 1 rozporządzenia Rzym I). Jeżeli powyższe warunki nie są spełnione, stosowane są ogólne zasady przewidziane rozporządzeniem⁴⁶. Jeśli by natomiast przyjąć, że gwarancja jest elementem umowy sprzedaży, prawem właściwym byłoby prawo sprzedawcy.

Sytuacja kształtuje się zupełnie inaczej w przypadku uznania, że gwarancja ma charakter jednostronnej czynności prawnej. Nie znajdują wówczas zastosowania przepisy rozporządzenia Rzym I. Miarodajnej normy kolizyjnej należy wówczas poszukiwać w ustawie prawo prywatne międzynarodowe. Dokonujący jednostronnej czynności prawnej jest uprawniony do dokonania wyboru prawa (art. 32 ust. 1 p.p.m.). W razie braku wyboru prawa, zgodnie z art. 32 ust. 2 p.p.m., zobowiązanie z jednostronnej czynności podlega prawu państwa, w którym osoba ją dokonująca ma miejsce zwykłego pobytu lub siedziby (a więc prawo państwa siedziby gwaranta). Z tym jednak zastrzeżeniem, że w razie gdyby zobowiązanie pozostawało w ściślejszym związku z prawem innego państwa, to znajdzie zastosowanie prawo tego państwa.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, że przepisy unijne regulujące stosunki prawne konsument–przedsiębiorca wielokrotnie traktują je jako umowy. W ten sposób do relacji konsument–przedsiębiorca odnosi się rozporządzenie Rzym I (art. 6 ust. 1), dyrektywa w sprawie niektórych aspektów sprzedaży konsumenckiej (art. 7 ust. 3) oraz w zakresie jurysdykcji — rozporządzenie Bruksela I (art. 15 i n.). Może to stanowić dodatkowy argument do przyjęcia, że pomimo niefortunnego sformułowania art. 577 k.c. źródłem gwarancji jest umowa, a nie jednostronna czynność prawna.

Prawidłowa ocena regulacji prawa właściwego wymaga spojrzenia z dwóch perspektyw: perspektywy konsumenta oraz perspektywy przedsiębiorcy. Jeżeli chodzi o konsumentów, nie bez przyczyny dochodzi do obejmowania ich coraz szerszą, wręcz paternalistyczną, ochroną. Konsument jest zawsze stroną słabszą względem producenta czy sprzedawcy, a ich interesy są sprzeczne. Należy przy tym pamiętać, że gwarancja daje przewagę gwarantowi — on bowiem decyduje, jaka ochrona i na jakich zasadach przyznana jest uprawnionemu. Gwarancja nie jest bynajmniej skrojona na potrzeby konsumenta. Jest dostosowana do możliwości producenta lub innego gwaranta.

⁴⁵ *Ibidem*, s. 105.

⁴⁶ Por. art. 3 i 4 rozporządzenia Rzym I.

W pełni uzasadnione są założenia, którym dano wyraz w poszczególnych punktach preambuł aktów unijnych, mianowicie aby zmniejszyć koszty rozstrzygania sporów w odniesieniu do umów konsumenckich (pkt 24 rozporządzenia Rzym I) oraz aby konsumenci podlegali ochronie przepisów obowiązujących w państwie ich zwykłego pobytu, których nie można wyłączyć (pkt 25 rozporządzenia Rzym I).

Perspektywa przedsiębiorcy (strony bez wątpienia silniejszej) jest inna. Najczęściej jego produkty trafiają zarówno do konsumentów, jak i innych przedsiębiorców. Powoduje to, że musi on liczyć się z wielością reżimów prawnych odnoszących się do gwarancji, której beneficjentami są jego klienci. Jakby tego było mało, prawo kolizyjne może prowadzić przeciw nie tylko do stosowania prawa narodowego danego państwa, lecz także do stosowania norm prawa międzynarodowego włączanego do porządku prawnego takiego państwa. W konkretnych stanach faktycznych, gdy strony mają siedziby w umawiających się państwach lub prawo kolizyjne wskazuje na zastosowanie prawa państwa umawiającego się, gwarancja udzielona w związku ze sprzedażą dokonaną pomiędzy podmiotami profesjonalnymi będzie podlegała konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzonej w Wiedniu dnia 11 kwietnia 1980 r.⁴⁷ Chociaż gwarancja nie jest instytucją całościowo unormowaną w tym akcie, to jednak z uwagi na art. 36 ust. 2, przewidujący, że sprzedający jest odpowiedzialny za wszelki brak zgodności, który wynika z naruszenia któregośkolwiek z jego obowiązków, w tym z naruszenia gwarancji, przyjmuje się, że odpowiedzialność z tytułu gwarancji objęta jest reżimem konwencyjnym⁴⁸. Praktyczną dodatkową trudność może stanowić dla sprzedawcy także określenie, czy kupujący jest konsumentem, czy też działa jako przedsiębiorca.

Przy złożoności metody określania prawa właściwego należy rekomendować jednoznaczne dokonywanie wyboru prawa w zakresie gwarancji. Brak wyboru prawa może powodować negatywne skutki dla przedsiębiorcy. Pozostaje jednak pytanie o to, jakie skutki na marketing danego produktu może wywołać wybór prawa. Z uwagi na możliwości finansowe producentów, opisane trudności będą miały zapewne jedynie teoretyczny charakter.

Wreszcie oceniając instytucję gwarancji w obrocie międzynarodowym, nie można dokonywać tego w oderwaniu od jej ekonomicznego znaczenia oraz korzyści, jakie niesie dla konsumenta. W obrocie stosowane jest pojęcie gwarancji międzynarodowej względnie ogólnoswiatowej. Chociaż jej rozumienie może się nieco różnić w zależności od tego, przez kogo została udzielona, to jej istota jest zawsze taka sama, tj. konsument może korzystać z uprawnień wynikających z gwarancji na całym świecie, a nie tylko w państwie miejsca zakupu towaru objętego gwarancją. Gwarancja stanowi element marketingu. Jest to instytucja oparta na „schemacie

⁴⁷ Dz. U. z 1997 r. Nr 45, poz. 286.

⁴⁸ M. Jagielska: *Komentarz do art. 36 (w:) Konwencji wiedeńskiej o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów. Komentarz*, pod red. M. Pazdana, Kraków 2001, s. 405.

parasola⁷⁴⁹ — pod jedną nazwą ujęte jest wiele różnych środków przysługujących konsumentowi, a uzależnionych wyłącznie od udzielającego gwarancję. Rękojmia natomiast, jako uregulowana ustawowo, jest stała (zgodnie z art. 558 § 1 k.c. jeżeli kupującym jest konsument, ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest dopuszczalne tylko w przypadkach określonych w przepisach szczególnych) i dzięki temu korzystna. Nie można jej jednak wykorzystać jak gwarancji międzynarodowej, niezależnie od miejsca dokonanego zakupu.

Słusznie uważa się, że udzielanie gwarancji konsumentom stanowi praktykę pozytywnie wpływającą na gospodarkę i zwiększającą konkurencję na rynku. Korzyści te zostały wymienione w preambule do dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów. Punkt 21 preambuły wskazuje na to, że praktyka ta pobudza konkurencję i jest uzasadnionym narzędziem obrotu. Ponadto wskazuje się na to, że należy zapobiegać sztucznej rekonstrukcji granic i zaszufladkowaniu rynków (pkt 4 preambuły dyrektywy w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów).

Przyjęcie, że w braku wyboru prawa łącznik obiektywny przyjęty w danej normie kolizyjnej wskazuje konkretne prawo jako prawo właściwe, oznacza, że ustawodawca uważa dane rozwiązanie za najkorzystniejsze. Można sobie wyobrazić teoretycznie sytuację, w której konsument odczuwa obawy, jeśli wybór prawa dokonany dla gwarancji jest inny od preferowanego przez ustawodawcę w związku z przyjętym w danej normie kolizyjnej obiektywnym łącznikiem. Stosowanie do gwarancji prawa gwaranta (przy zachowaniu oczywiście wymuszających swoje zastosowanie minimalnych standardów konsumenckiej ochrony) nie musi być jednak niekorzystne dla konsumenta. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów wymaga to dokonania przez gwaranta stosownego wskazania.

4. PODSUMOWANIE

Powyżej poczynione uwagi prowadzą przede wszystkim do wniosku, że znowelizowane przepisy regulujące instytucję gwarancji sformułowane są w sposób nie dość precyzyjny i mogą prowadzić do sprzecznych ze sobą interpretacji. Dotąd sporna kwestia charakteru tej instytucji nie powinna być pozostawiona bez rozstrzygnięcia ustawodawcy i stosownego, jednoznacznego sformułowania przepisów. Wydaje się, że w związku z pełną harmonizacją wyrażoną przez dyrektywę w sprawie praw konsumentów kwestia ta powinna być uregulowana wprost na poziomie unijnym. Ani dyrektywa, ani polska regulacja, która weszła w życie w grudniu 2014 r., w żaden sposób nie wyjaśniają jednak zasygnalizowanych wątpliwości interpretacyjnych. Z przyczyn przedstawionych powyżej, a w szczególności z uwagi na literalne

⁴⁹ A. Wiewiórowska-Domagalska: *Consumer sales...*, *op. cit.*, s. 17.

brzmienie przepisu oraz jego podobieństwo do instytucji przyrzeczenia publicznego przyjmuję, że gwarancja przewidziana w art. 577 k.c. stanowi jednostronną czynność prawną. Wniosek ten jednak pozostaje w sposób wyraźny w sprzeczności z tendencją ustawodawcy unijnego, który relację pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą wielokrotnie traktuje jako relację, której źródłem jest umowa. Decyzja co do charakteru gwarancji jest decyzją przede wszystkim polityczną, niezależnie od tego, czy ustawodawca zdecyduje się na uznanie, że jest to umowa, czy też jednostronna czynność prawna, ważne, by decyzja taka była wprost wyrażona.

MARIA ŁABNO

THE LEGAL NATURE OF THE COMMERCIAL GUARANTEE
UNDER THE AMENDMENTS INTRODUCED BY THE ACT
ON CONSUMER RIGHTS AND ITS CLASSIFICATION
UNDER CONFLICT OF LAWS RULES

S u m m a r y

Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on consumer rights has been implemented into the Polish legal system in December 2014 by the Act on Consumer Rights. The new legal framework raised again the question on the legal character of the commercial guarantee — whether it is a unilateral legal act or a contract. At first, when commercial guarantee was introduced into the Polish Civil Code the prevailing opinion was that it was a contract. This has changed after implementation of directive 1999/44/EC by the Act on Specific Conditions of Consumer Sales (Journal of Laws of 2002 no. 141 item 1176). Under that Act, the prevailing opinion was that a guarantee is a unilateral act. It is worth noting that the consumer guarantee following the amendments made in December 2014 uses the same wording as the Act on Specific Conditions on Consumer Sales.

None of the EU directives, including the directive 2011/83/EU, provides an answer to this question. It seems that this issue is left for the national legislators to decide (despite the fact that directive 2011/83/EU strives full harmonization).

The paper discusses why a commercial guarantee under the Polish law should be qualified as a unilateral legal act. In the author's opinion it is justified by the wording of the regulation (under which "the guarantee shall be effected by a declaration of the guarantor") and its proximity to the public promise, which is indisputably a unilateral legal act.

Opting for one or the other position has an impact on the determination of the applicable law in international transactions. If consumer guarantee is a contract, than applicable would be Regulation EC 593/2008 of 17 June 2008 (Rome I Regulation). If choice of law were possible for a guarantee, however, it could not deprive the consumer of the protection

afforded to him by provisions that cannot be derogated from by agreement by virtue of the law which, in the absence of choice, would have been applicable. In case of lack of choice of law, a guarantee would be governed under Rome I Regulation, by the law of the country where the consumer has his habitual residence. If however guarantee is a unilateral act, and Polish Act on Private International Law (Journal of Laws of 2011 no 80 item 432) were applicable, the outcome would be different. The guarantor would be entitled to choose any law, and if no choice were made, than the law of guarantor (not consumer's) habitual residence would be applied. In result, the author recommends to include a choice-of-law clause in each consumer guarantee in order to avoid uncertainty.